

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA MIHALA BOBEKA [MICHAL BOBEK]
SECINĀJUMI,
sniegti 2019. gada 26. novembrī¹

Lieta C-717/18

Procureur-generaal
piedaloties:
X

(*Hof van Beroep te Gent* (Gentes apelācijas tiesa, Beļģija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Tiesiskā sadarbība krimināllietās – Padomes Pamatlēmums 2002/584/TI – Eiropas apcietināšanas orderis – 2. panta 2. punkts – Abpusējās sodāmības pārbaudes atcelšana – Nosacījumi – Noziedzīgi nodarījumi, par kuriem izsniegšanas dalībvalstī paredzētā soda ilgums ir vismaz trīs gadi – Soda ilguma novērtējums atbilstoši izsniegšanas dalībvalsts tiesību aktiem, kas piemērojami faktiskajiem apstākļiem, vai EAO izsniegšanas laikā spēkā esošajiem tiesību aktiem – Likumības un tiesiskās drošības principi

I. Ievads

1. Pieprasītā persona, attiecībā uz kuru šajā lietā ir izsniegts Eiropas apcietināšanas orderis (turpmāk tekstā – “EAO”), ir reperis un komponists. Viņš ir notiesāts Spānijā par vairākiem noziedzīgiem nodarījumiem, kas izdarīti 2012. un 2013. gadā. Viens no šiem noziedzīgajiem nodarījumiem bija “terorisma slavināšana un tā upuru pazemošana”. Attiecībā uz šo noziedzīgo nodarījumu tā izdarīšanas laikā piemērojamajos tiesību aktos bija paredzēts, ka par to var sodīt ar brīvības atņemšanu uz laiku *ne ilgāku par diviem gadiem*.

2. Pieprasītā persona no Spānijas pārcēlās uz Beļģiju. Spānijas kompetentā tiesu iestāde izsniedza EAO, lai izpildītu brīvības atņemšanas sodu. EAO bija norādīts, ka noziedzīgais nodarījums, kas saistīts ar terorisma slavināšanu un tā upuru pazemošanu, ietilpst kategorijā “terorisms”. Tajā bija arī norādīts, ka maksimālais brīvības atņemšanas soda ilgums par noziedzīgo nodarījumu, kas saistīts ar terorisma slavināšanu un tā upuru pazemošanu, pēc 2015. gadā veiktajiem Spānijas Kriminālkodeksa grozījumiem ir *trīs gadi*.

3. Padomes Pamatlēmuma 2002/584/TI (2002. gada 13. jūnijs) par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm² 2. panta 2. punktā ir noteikts, ka attiecībā uz tajā uzskaitītajiem nodarījumiem, tostarp “terorismu”, nav jāveic abpusējās sodāmības pārbaude, ja par tiem var piemērot brīvības atņemšanas sodu, kura *maksimālais ilgums ir vismaz trīs gadi*. Bet kas ir

¹ Oriģinālvaloda – angļu.

² OV 2002, L 190, 1. lpp., grozīts ar Padomes Pamatlēmumu 2009/299/TI (2009. gada 26. februāris) (OV 2009, L 81, 24. lpp.), (turpmāk tekstā – “Pamatlēmums”).

atbilstošais atskaites punkts, lai novērtētu, vai šī prasība ir izpildīta? Vai tas ir *konkrētajā gadījumā piemērojamais* maksimālais brīvības atņemšanas sods, ko parasti regulē nodarījuma izdarīšanas brīdī piemērojamie tiesību akti? Vai arī tas ir *EAO izsniegšanas laikā* spēkā esošajos valsts tiesību aktos paredzētais maksimālais sods?

II. Atbilstošās tiesību normas

4. Pamatlēmuma 2. pantā ir noteikts:

“1. Eiropas apcietināšanas orderi var izsniegt par darbībām, par kurām izsniegšanas dalībvalsts tiesībās paredzēts brīvības atņemšanas sods vai ar brīvības atņemšanu saistīts drošības līdzeklis, kura maksimālais ilgums ir vismaz 12 mēneši vai par jau piespriestu sodu vai jau piemērotu drošības līdzekli, kuru ilgums ir vismaz četri mēneši.

2. Šādi nodarījumi, ja par tiem izsniegšanas dalībvalstī var piemērot brīvības atņemšanas sodu vai ar brīvības atņemšanu saistītu drošības līdzekli, kura maksimālais ilgums ir vismaz trīs gadi, un tādi, kā tie definēti izsniegšanas dalībvalsts tiesībās, saskaņā ar šī pamatlēmuma noteikumiem un, nepārbaudot darbības abpusējo sodāmību, ir pamats nodošanai, pamatojoties uz Eiropas apcietināšanas orderi:

[..]

– terorisms,

[..]

3. Apspriedusies ar Eiropas Parlamentu un ievērojot Līguma par Eiropas Savienību 39. panta 1. punkta noteikumus, Padome vienprātīgi jebkurā brīdī var nolemt 2. punkta sarakstam pievienot citas noziegumu kategorijas. Ievērojot ziņojumu, ko saskaņā ar 34. panta 3. punktu iesniedz Komisija, Padome izvērtē to, vai saraksts būtu jāpaplašina vai jāgroza.

4. Tādu nodarījumu gadījumā, uz ko neattiecas 2. punkts, nodošanu var pakļaut nosacījumam, ka darbības, par kurām izsniegts Eiropas apcietināšanas orderis, uzskata par nodarījumu saskaņā ar izpildes valsts tiesībām neatkarīgi no tā sastāva elementiem vai kvalifikācijas.”

III. Faktiskie apstākļi, tiesvedība un jautājumi prejudiciāla nolēmuma sniegšanai

5. 2012. un 2013. gadā pieprasītā persona sacerēja, izpildīja un internetā publicēja vairākas repa dziesmas.

6. Ar 2017. gada 21. februāra spriedumu *Audiencia Nacional* (Valsts mēroga lietu tiesa, Spānija) sodīja pieprasīto personu par šīm darbībām ar: A) brīvības atņemšanas sodu uz diviem gadiem par noziedzīgu nodarījumu, kas saistīts ar terorisma slavināšanu un tā upuru pazemošanu, kurš ir sodāms saskaņā ar Spānijas Kriminālkodeksa 578. un 579. pantu (turpmāk tekstā – “sods (A)”); B) brīvības atņemšanas sodu uz vienu gadu par neslavas celšanu un smagu karaļnama cieņas aizskaršanu, kas ir sodāma saskaņā ar Spānijas Kriminālkodeksa 490.3. pantu, un C) brīvības atņemšanu uz sešiem mēnešiem par noziedzīgu nodarījumu, ko veido bezierunu draudēšana, kas ir sodāms saskaņā ar Spānijas Kriminālkodeksa 169.2. pantu.

7. Notiesāšana un sodi tika piespriesti, piemērojot Kriminālkodeksa normas, kas bija spēkā faktisko apstākļu brīdī, tas ir, pirms tā grozījumiem 2015. gadā.

8. Spānijas Augstākā tiesa ar 2018. gada 15. februāra spriedumu noraidīja apelācijas sūdzību par 2017. gada 21. februāra spriedumu.

9. Pieprasītā persona no Spānijas pārcēlās uz Beļģiju. *Audiencia Nacional* (Valsts mēroga lietu tiesa) 2018. gada 25. maijā attiecībā uz pieprasīto personu izdeva EAO, lai izpildītu brīvības atņemšanas sodu par trim iepriekš minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem (turpmāk tekstā – “pirmais EAO”).

10. Saskaņā ar šīs Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem *Rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Gent* (Austrumflandrijas provinces pirmās instances tiesas Gentes nodaļa, Beļģija) ir pieprasījusi papildu informāciju no *Audiencia Nacional* (Valsts mēroga lietu tiesa), lai pieņemtu lēmumu par pirmā EAO izpildi. Pēc šī pieprasījuma tā pati Spānijas tiesa 2018. gada 27. jūnijā ir izdevusi vēl vienu EAO (turpmāk tekstā – “otrais EAO”). Otrais EAO attiecas uz to pašu faktu kopumu, uz kuru attiecas pirmais EAO.

11. Abos apcietināšanas orderos ir iekļauta viena un tā pati informācija (c) ailes 2. punktā (informācija par sodiem, kas ir piemērojami par trim noziedzīgajiem nodarījumiem) un (e) ailes I iedaļā, kurā attiecībā uz noziedzīgajiem nodarījumiem, par kuriem piemērojams sods, atzīmēts lodziņš “terorisms” (A).

12. Tomēr otrajā EAO ir ietverta papildu informācija (e) ailē un (f) ailē. Attiecībā uz (e) aili (nodarījumi), lai gan pirmajā EAO bija iekļauts īss nodarījumu izklāsts, otrajā EAO ir pievienots detalizēts šo nodarījumu apraksts, ietverot noziedzīgo nodarījumu pamatā esošos repa dziesmu vārdus. Attiecībā uz (f) aili (fakultatīva informācija par citiem lietā būtiskiem apstākļiem), lai gan pirmajā EAO tā nebija aizpildīta, otrajā EAO saistībā ar izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem ir iekļautas detalizētas atsauces uz attiecīgajām Spānijas Kriminālkodeksa normām EAO izsniegšanas laikā spēkā esošajā šī likuma redakcijā, proti, redakcijā ar 2015. gadā izdarītajiem grozījumiem.

13. *Rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Gent* (Austrumflandrijas provinces pirmās instances tiesas Gentes nodaļa) iesniedza vēl vienu papildu informācijas pieprasījumu *Audiencia Nacional* (Valsts mēroga lietu tiesa). Šīs Spānijas tiesas atbildes vēstulē tika sniegta papildu informācija par sodu sistēmu. Šajā vēstulē arī tika norādīts, ka atsauce otrajā EAO uz Spānijas Kriminālkodeksa normām – ar 2015. gadā izdarītajiem grozījumiem – ir bijusi kļūda.

14. Ar 2018. gada 17. septembra lēmumu *Rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Gent* (Austrumflandrijas provinces pirmās instances tiesas Gentes nodaļa) atteicās izpildīt otro EAO. Saskaņā ar šīs Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem tiesa secināja, ka terorisma slavināšana un tā upuru pazemošana nevar tikt uzskatīta par tādu noziedzīgu nodarījumu kā “terorisms” atbilstoši Pamatlēmuma 2. panta 2. punktā ietvertajam uzskaitījumam. Turklāt nebija izpildīta abpusējās sodāmības prasība attiecībā uz visiem noziedzīgajiem nodarījumiem, par kuriem izsniegts EAO.

15. 2018. gada 17. septembrī prokuratūra iesniedza apelācijas sūdzību par iepriekš minēto lēmumu. 2018. gada 26. septembrī *Procureur-Generaal* (ģenerālprokurors) iesniedza sūdzību, kurā norādīts, ka EAO aprakstītā darbība, par kuru ir piemērojams sods (A), atbilst *Wet van 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel* (2003. gada 19. decembra Likums par Eiropas apcietināšanas orderi) (turpmāk tekstā – “EAO likums”) 5. panta 2. punkta otrajā apakšpunktā, ar kuru Pamatlēmuma 2. panta 2. punkts ir transponēts Beļģijas tiesību aktos, uzskaitītajam nodarījumam “terorisms”.

16. *Hof van Beroep te Gent, kamer van inbeschuldigingstelling* (Gentes apelācijas tiesas Apsūdzību palāta, Beļģija), iesniedzējtiesa, uzskata, ka šajā lietā, ņemot vērā iepriekš 6. punktā minētos sodus, ir izpildīts Pamatlēmuma 2. panta 1. punktā noteiktais nosacījums par piemērojamā soda apmēru, kas paredz brīvības atņemšanu uz vismaz četriem mēnešiem. Tomēr šai tiesai ir šaubas par to, kura izsniegšanas dalībvalsts tiesību aktu redakcija ir piemērojama, lai izņemtu, vai ir izpildīta Pamatlēmuma 2. panta 2. punktā noteiktā prasība par vismaz trīs gadu maksimālo soda ilgumu. Tas tā ir tāpēc, ka soda (A) pamatā esošie noziedzīgie nodarījumi tika izdarīti 2012. un 2013. gadā, kad saskaņā ar

Spānijas Kriminālkodeksa 578. pantu noziedzīgie nodarījumi, kas saistīti ar terorisma slavināšanu un tā upuru pazemošanu, bija sodāmi ar brīvības atņemšanu no viena līdz diviem gadiem. Tikai vēlāk, 2015. gada 30. martā, tika izdarīti grozījumi Spānijas Kriminālkodeksa 578. pantā, paredzot par šo noziegumu brīvības atņemšanas sodu no viena līdz trim gadiem.

17. Šādos apstākļos *Hof van Beroep te Gent, kamer van inbeschuldigingstelling* (Gentes apelācijas tiesas Apsūdzību palāta) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) Vai ar [Pamatlēmuma] 2. panta 2. punktu, kā tas Beļģijas tiesību aktos ir transponēts ar EAO likumu, tiek pieļauts, ka, izpildes dalībvalstij vērtējot tajā paredzēto sodu, kura maksimālais ilgums ir vismaz trīs gadi, tiek ņemts vērā krimināllikums, kas izsniegšanas dalībvalstī bija piemērojams Eiropas apcietināšanas ordera izsniegšanas brīdī?
- 2) Vai ar [Pamatlēmuma] 2. panta 2. punktu, kā tas Beļģijas tiesību aktos ir transponēts ar EAO likumu, tiek pieļauts, ka, izpildes dalībvalstij vērtējot tajā paredzēto sodu, kura maksimālais ilgums ir vismaz trīs gadi, tiek ņemts vērā Eiropas apcietināšanas ordera izsniegšanas brīdī piemērojamais krimināllikums, kas pieļauj bargāku sodu salīdzinājumā ar krimināllikumu, kurš izsniegšanas dalībvalstī bija spēkā noziedzīgo nodarījumu izdarīšanas brīdī?”

18. Pieprasītā persona, Beļģijas un Spānijas valdības, kā arī Eiropas Komisija ir iesniegušas rakstveida apsvērumus. Šīs ieinteresētās personas, kā arī *Procureur-Generaal* (ģenerālprokurors) sniedza mutvārdu paskaidrojumus 2019. gada 16. septembra tiesas sēdē.

IV. Analīze

19. Pamatlēmuma 2. panta 2. punkts ir būtiska norma. Ar to tiek atcelta prasība par [nodarījuma] abpusēju sodāmību. Tomēr, lai tas notiktu, ir jābūt ievērotiem diviem nosacījumiem. *Pirmkārt*, nodošana, pamatojoties uz EAO, ir nodrošināma, nepārbaudot abpusējo sodāmību, tikai attiecībā uz tajā uzskaitītajiem 32 nodarījumiem. *Otrkārt*, nodarījumam, pamatojoties uz kuru EAO ir izsniegts, jābūt tādām, par kuru izsniegšanas dalībvalstī var piemērot brīvības atņemšanas sodu vai ar brīvības atņemšanu saistītu drošības līdzekli, kura maksimālais ilgums ir vismaz trīs gadi.

20. Divi iesniedzējtiesas uzdotie prejudiciālie jautājumi, kurus, manuprāt, vislabāk ir izskatīt vienkopus, attiecas uz otro prasību. Ar tiem tiek mēģināts noskaidrot laiku (un atbilstošos valsts tiesību aktus), uz ko attiecas Pamatlēmuma 2. panta 2. punkts: vai tie ir tiesību akti, kas bija spēkā EAO *izsniegšanas laikā*, vai tiesību akti, kas *pašlaik ir piemērojami* konkrētajā pieprasītās personas gadījumā?

21. Lai atbildētu uz šo jautājumu, vispirms pievērsīšos Pamatlēmuma 2. panta 2. punkta interpretācijai. Pārbaudot tā formulējumu, kas patiešām nav pārlicinošs, manuprāt, kļūst skaidrs, ka tā konteksts un mērķis, kā arī vispārējā sistēmas loģika ļauj secināt, ka 2. panta 2. punkts attiecas uz izsniegšanas dalībvalsts tiesību aktiem, kas ir faktiski piemērojami pieprasītās personas gadījumā (A). Turklāt pilnīguma labad un tāpēc, ka to ir plaši apspriedušas ieinteresētās puses šajā tiesvedībā, īsi aplūkošu likumības principa iespējamās sekas šajā lietā (B). Nobeigumā izdarīšu dažas noslēguma piezīmes par to, uz ko šī lieta neattiecas (C).

A. Pamatlēmuma 2. panta 2. punkta interpretācija

22. 2. pantā ir regulēta Pamatlēmuma darbības joma. Tā pirmajā punktā ir noteikts būtisks EAO izsniegšanas priekšnosacījums. Šim nosacījumam ir divas alternatīvas. Gadījumos, kad EAO tiek izsniegts *kriminālvajāšanai*, konkrētajām darbībām ir jābūt tādām, par kurām izsniegšanas dalībvalsts tiesībās ir paredzēts brīvības atņemšanas sods vai ar brīvības atņemšanu saistīts drošības līdzeklis, kura maksimālais ilgums ir vismaz 12 mēneši. Alternatīvi, ja sods jau ir piespriests vai drošības līdzeklis jau ir piemērots, un tādējādi EAO ir izsniegts *izpildei*, šī soda ilgumam jābūt vismaz četriem mēnešiem.

23. Šajā gadījumā iesniedzējtiesa ir atzinusi, ka ir izpildīta pēdējā alternatīva. Jau piespriestais sods ir ilgāks par četriem mēnešiem.

24. Kad Pamatlēmuma 2. panta 1. punktā paredzētais nosacījums ir izpildīts, 2. panta 2. un 4. punktā ir noteikti divi “režīmi”. No vienas puses, 2. panta 2. punktā ir ietverts to noziedzīgo nodarījumu saraksts, par kuriem nodošana, pamatojoties uz EAO, ir jāveic, nepārbaudot abpusējo sodāmību. No otras puses, 2. panta 4. punktā ir paredzēts, ka tādu nodarījumu gadījumā, kas nav minēti 2. panta 2. punktā, var būt nepieciešama abpusējas sodāmības pārbaude. 2. panta 3. punkts ir “pārejas” klauzula starp diviem iepriekš minētajiem režīmiem. Ar to tiek paredzēta iespēja paplašināt 2. panta 2. punktā iekļauto nodarījumu sarakstu ar vienbalsīgu Padomes lēmumu, tādējādi efektīvi pārceļot nodarījumus no 2. panta 4. punktā noteiktā režīma uz 2. panta 2. punktā paredzēto režīmu.

25. Pamatlēmuma 2. panta 2. punktā ir paredzēti divi kumulatīvi nosacījumi³. *Pirmkārt*, attiecīgajam nodarījumam ir jāietilpst vienā no šajā normā uzskaitītajām 32 nodarījumu kategorijām. 2. panta 2. punktā ir skaidri noteikts, ka šo kategoriju piemērošanai būtiska ir izsniegšanas dalībvalsts tiesību aktos ietvertā attiecīgā nodarījuma definīcija. *Otrkārt*, attiecīgajam nodarījumam izsniegšanas dalībvalstī ir jābūt tādām, par kuru var piemērot brīvības atņemšanas sodu vai ar brīvības atņemšanu saistītu drošības līdzekli, kura maksimālais ilgums ir vismaz trīs gadi.

26. Ieinteresētās puses, kas šajā lietā ir iesniegušas apsvērumus, šo otro nosacījumu, uz kuru atsaukšos kā uz “nosacījumu attiecībā uz soda ilgumu”, interpretē pretrunīgi.

27. Pieprasītā persona un Komisija uzskata, ka tiesību akti, kas būtu jāņem vērā, vērtējot 2. panta 2. punkta otro nosacījumu, ir tiesību akts, kas pieprasītajai personai ir piemērojams krimināllietā. Šajā gadījumā tā ir Spānijas Kriminālkodeksa redakcija, kas bija spēkā pirms 2015. gada, kas ir piemērojama šīs lietas faktiskajiem apstākļiem un ko valsts tiesas izsniegšanas dalībvalstī bija faktiski piemērojušas, lai pieprasītajai personai piesprieztu sodu, kura izpilde tagad tiek lūgta.

28. Turpretim Spānijas un Beļģijas valdības, kā arī *Procureur-Generaal* (ģenerālprokurors), uzskata, ka atbilstošais šis novērtēšanas laiks ir brīdis, kad ticis izsniegts EAO. Šajā gadījumā tas būtu tiesību akts, kas stājies spēkā pēc Spānijas Kriminālkodeksa grozījumiem 2015. gadā, ar kuriem maksimālais sods par noziedzīgo nodarījumu, kas saistīts ar terorisma slavināšanu un tā upuru pazemošanu, tika palielināts no diviem līdz trim gadiem.

29. Lai atbildētu uz iesniedzējtiesas uzdotajiem jautājumiem, ir jāizvērtē Pamatlēmuma 2. panta 2. punkta teksts, konteksts un mērķis.

³ Ja šie nosacījumi nav izpildīti, tas obligāti nenozīmē, ka EAO nevar tikt izpildīts. Drīzāk tas nozīmē, ka kļūst piemērojams Pamatlēmuma 2. panta 4. punktā noteiktais režīms. Saskaņā ar šo normu nodošana var tikt pakļauta abpusējas sodāmības nosacījumam tā, lai izpildes tiesas iestāde varētu atteikties izpildīt, ja EAO pamatā esošā darbība netiek uzskatīta par noziedzīgu nodarījumu saskaņā ar izpildes dalībvalsts tiesībām, pamatojoties uz Pamatlēmuma 4. panta 1. punktā paredzēto fakultatīvās neizpildīšanas pamatu.

a) Teksts

30. Pamatlēmuma 2. panta 2. punkta formulējums nesniedz nepārprotamu atbildi uz iesniedzējtiesas uzdotajiem jautājumiem. Šī norma patiešām diezgan vispārīgi attiecas tikai uz “šādiem nodarījumiem, ja par tiem izsniegšanas dalībvalstī var piemērot brīvības atņemšanas sodu vai ar brīvības atņemšanu saistītu drošības līdzekli, kura maksimālais ilgums ir vismaz trīs gadi, un tādiem, kā tie definēti izsniegšanas dalībvalsts tiesībās [..]”⁴. Precīzs laiks, kad šādiem nodarījumiem ir jābūt sodāmiem saskaņā ar šiem noteikumiem, tāpēc nav tieši norādīts.

31. Neraugoties uz šo nenoteiktību, Spānijas un Beļģijas valdības un *Procureur-Generaal*, pamatojot savus apgalvojumus, ir izvirzījuši uz teksta formulējumu balstītus argumentus, ka atbilstošā piemērojamā tiesību norma Pamatlēmuma 2. panta 2. punkta otrā nosacījuma novērtēšanai esot izsniegšanas dalībvalsts tiesību akts, kas ir spēkā EAO izsniegšanas brīdī.

32. Ieinteresētās personas apgalvo, ka tagadnes formas izmantošana formulējumā “var piemērot [..] sodu” Pamatlēmuma 2. panta 2. punktā norāda, ka atbilstošais laiks ir brīdis, kad tiek izsniegts EAO.

33. Šis arguments nepārliecina. Nevarētu apgalvot, ka tagadnes formas izmantošana pati par sevi un diezgan vispārīgi un neitrāli noteiktu Pamatlēmuma 2. panta 2. punkta interpretāciju. Juridiskajā valodā tagadnes forma parasti tiek izmantota, lai noteiktu vispārīgas tiesības vai pienākumus, neizdarot nekādus paziņojumus par šādu normu piemērojamību laikā vai nekādi to neierobežojot.

34. Turklāt šis arguments tiek nekavējoties atspēkots, apsverot citus Pamatlēmuma noteikumus. Kā to tiesas sēdē atzina Spānijas valdība, Pamatlēmuma 2. panta 1. punkts, kurā ir līdzīga atsauce uz “darbībām, par kurām izsniegšanas dalībvalsts tiesībās paredzēts [..] sods”, ir jāsaprot kā atsauce uz tiesību aktiem, kas faktiski ir piemērojami krimināllietā, kuras ietvaros tiek izsniegts EAO, nevis uz tiesību aktiem, kas piemērojami vēlāk ordera izsniegšanas brīdī.

35. Šajā ziņā Beļģijas valdība tiesas sēdē apgalvoja, ka, neraugoties uz to, ka gan Pamatlēmuma 2. panta 1. punktā, gan 2. panta 2. punktā ir atsauce uz vienu un to pašu jēdzienu “paredzēts sods” un “var piemērot sodu”, šīs normas esot jāinterpretē atšķirīgi, jo 2. panta 1. punkts attiecas uz *darbībām*, bet 2. panta 2. punkts uz *nodarījumiem*.

36. Šis arguments, šķiet, nozīmē, ka atsauce Pamatlēmuma 2. panta 1. punktā uz sodāmām *darbībām* sasaista šīs normas interpretāciju ar konkrētām sodāmām darbībām, kas tiek aplūkotas konkrētajā gadījumā, un tas nozīmētu, ka attiecīgais tiesību akts ir piemērojams šīm darbībām. Turpretim tas, ka 2. panta 2. punkts abstrakti attiecas uz sodāmiem *nodarījumiem*, nozīmētu, ka vērā ņemamais laiks ir EAO izsniegšanas brīdis. Citiem vārdiem, normas būtu interpretējamas tādējādi, ka tās attiecas uz dažādiem laikposmiem, jo 2. panta 1. punkts attiecas uz “darbībām”, nevis uz “nodarījumiem”, kā tas ir 2. panta 2. punkta gadījumā.

37. Manuprāt, šis arguments nav atbalstāms. Viena un tā paša jēdziena “paredzēts sods” un “var piemērot sodu” izmantošana gan Pamatlēmuma 2. panta 1. punktā, gan tā 2. punktā parasti liktu domāt, ka šie punkti būtu jāinterpretē vienādi. Arguments pret tikko izklāstīto interpretāciju ir balstīts uz diezgan savdabīgu *a contrario* argumentāciju, kas pamatota ar faktu, ka vārdi “paredzēts sods” un “var piemērot sodu” tiek izmantoti, lai raksturotu divus dažādus lietvārdus (“darbības” un “nodarījumi”). Tomēr no Pamatlēmuma darbības loģikas⁵, kas sīkāk izskaidrota nākamajā daļā⁶, izriet, ka dažādu lietvārdu lietošana – gluži pretēji – ir atkarīga no Pamatlēmuma 2. panta 1. un 2. punkta sistēmiskās mijiedarbības.

4 Mans izcēlums.

5 Iepriekš 22.–25. punkts.

6 Turpinājumā 40.–43. punkts.

38. Tādējādi Pamatlēmuma 2. panta 2. punkta tīri tekstuāla interpretācija joprojām nav pārlicinoša. Šī iemesla dēļ ir jāpievēršas sistēmiskiem un teleoloģiskiem argumentiem.

b) Konteksts

39. Trīs veidu apsvērumi, kas apstiprina interpretāciju, saskaņā ar kuru Pamatlēmuma 2. panta 2. punkta nosacījumu novērtēšanai atbilstošais tiesību akts ir tas, kas ir piemērojams konkrētajam gadījumam, ir: pirmkārt, paša 2. panta iekšējā sistēma; otrkārt, Pamatlēmuma plašāka sistēma, aplūkojot 2. pantu kopsakarā ar 8. panta 1. punktu un Pamatlēmuma pielikumā pievienoto veidlapu, un, treškārt, EAO sistēmas vispārīgā loģika un savietojamība kopumā.

i) 2. panta iekšējā sistēma

40. Pamatlēmuma 2. panta 1. punktā kā būtisks nosacījums ir noteikts, ka EAO var tikt izsniegts tikai a) par darbībām, par kurām izsniegšanas dalībvalsts tiesībās paredzēts brīvības atņemšanas sods vai ar brīvības atņemšanu saistīts drošības līdzeklis, kura maksimālais ilgums ir vismaz 12 mēneši vai, b) ja ir piespriests sods vai piemērots drošības līdzeklis, kuru ilgums ir vismaz četri mēneši. Kā ir atzinušas Beļģijas un Spānijas valdības, ir grūti iedomāties, kā varētu tikt veikts šeit minēto sodu ilguma novērtējums, neņemot vērā tiesību aktu, kas faktiski ir piemērojams konkrētajā lietā. Tas ir acīmredzamāk attiecībā uz b) apakšpunktu, kur sods jau ir piespriests, kā šajā gadījumā.

41. Konstatējot, ka atsauces avots Pamatlēmuma 2. panta 1. punkta nosacījumu novērtēšanai šajā lietā ir izsniegšanas dalībvalsts tiesību akti, kas tika piemēroti, piespriežot sodu, kļūst skaidrs, ka atšķirīgas pieejas piemērošana 2. panta 2. punkta novērtēšanai radītu pārsteidzoši atšķirīgas pieejas *attiecīgajiem tiesību aktiem izsniegšanas dalībvalstī* vienas un tās pašas Savienības tiesību normas ietvaros un, iespējams, tajā pašā tiesvedībā valsts līmenī.

42. Ar teksta formulējumā balstīto argumentu, kas izriet no tā, ka Pamatlēmuma 2. panta 1. punkts attiecas uz “darbībām”, bet 2. panta 2. punkts attiecas uz “nodarījumiem”, nepietiek, lai pamatotu viedokli, ka šie noteikumi izsniegšanas dalībvalsts attiecīgā tiesiskā regulējuma novērtēšanai attiecas uz dažādiem laika posmiem⁷. Sistēmiska 2. panta interpretācija parāda, ka ir arī citi iemesli atšķirīgo terminu “darbības” un “nodarījumi” lietošanai attiecīgi šīs normas 1. un 2. punktā. Atsauce uz “darbībām” 2. panta 1. punktā precīzi iekļaujas 2. panta kopējā struktūrā, kas attiecas uz tiem EAO, kuri tiek izsniegti diviem mērķiem: kriminālvajāšanai un spriedumu izpildei. Atsaucoties uz *kriminālvajāšanu*, 2. panta 1. punkts loģiski attiecas uz “sodāmu darbību”, turpretī, kad runa ir par *izpildi*, tas attiecas uz “sodu”. 2. panta 2. punktā tiek izmantota atšķirīga un neitrālāka terminoloģija “nodarījumi, [par kuriem] var piemērot sodu”, jo tas attiecas uz *abu veidu* gadījumiem, kuros var tikt izsniegts EAO (kriminālvajāšanai un izpildei).

43. Tādējādi iemeslam, kāpēc 2. panta 2. punkts attiecas uz “nodarījumiem”, nevis “darbībām”, nav nekā kopīga ar likumdevēja vēlmi noteikt atšķirīgus laikposmus vienas un tās pašas tiesību normas dažādos punktos paredzētu nosacījumu novērtēšanai. Tas, ka 2. panta 2. punkts attiecas uz “nodarījumiem”, ir labāk izskaidrojams ar to, ka šī punkta mērķis ir sniegt tādu *nodarījumu* sarakstu, attiecībā uz kuriem tiek atcelta abpusējas sodāmības prasība, neatkarīgi no tā, vai tie ir kriminālvajāšanas vai izpildes gadījumi. Šajā kontekstā ir tikai loģiski, ka tā formulējums attiecas uz “nodarījumiem, [par kuriem] var piemērot sodu”.

44. *Procureur-Generaal* (ģenerālprokurors) tiesas sēdē izvirzīja papildu sistēmisku argumentu, proti, ka Pamatlēmuma 2. panta 4. punktā izpildes dalībvalstij ir uzlikts pienākums pārbaudīt abpusējas sodāmības prasību atbilstoši tam, kas ir paredzēts tās tiesību sistēmā EAO izpildes laikā.

⁷ Kā izklāstīts iepriekš 35.–37. punktā.

45. Šis arguments noteikti ir pamatots attiecībā uz novērtējumu, kas prasīts 2. panta 4. punktā attiecībā uz *izpildes* dalībvalsti. Tomēr es nesaskatu analogiju, kas varētu tikt attiecināta uz 2. panta 2. punkta prasībām attiecībā uz *izsniegšanas* dalībvalsti.

46. Pamatlēmuma 2. panta 4. punktā ir paredzēta iespēja noraidīt EAO izpildi par pārkāpumiem, ko izpildes dalībvalsts neuzskata par morāli sodāmiem un kas tādējādi nav noziedzīgi nodarījumi tās tiesību sistēmā⁸. Tādējādi jautājums par attiecīgo tiesību aktu izpildes dalībvalstī attiecas uz *atzišanas* kritēriju novērtēšanas loģiku no izpildes dalībvalsts viedokļa. Tas nekādi neietekmē atsaucē tiesību normu prasības izsniegšanas dalībvalstī. Citiem vārdiem, tiesiskā regulējuma novērtējums, kas ir attiecināms uz 2. panta 4. punktu, attiecas uz izpildes dalībvalsts tiesību normām, kuras pēc definīcijas *nav piemērojamas* konkrētajā lietā, bet kuras tiek izmantotas kā kritērijs abpusējai sodāmībai kā atzišanas nosacījumam. Savukārt 2. panta 2. punkts, tāpat kā 2. panta 1. punkts, ir balstīts uz izsniegšanas dalībvalsts tiesisko regulējumu, kas ir pamats tiesas nolēmuma atzīšanai, izpildot EAO.

47. Viena lieta ir, ja *izpildes* dalībvalsts pārbauda abpusēju sodāmību, pamatojoties uz morāles normu, kas EAO izpildes laikā ietvertas tās normatīvajos aktos krimināltiesību jomā, novērtējumu. Pilnīgi citādi tas ir, ja *izsniegšanas dalībvalsts* izsniedz EAO saskaņā ar īpašu vienkāršotu režīmu, atsaucoties uz tiesību aktiem, kas nav piemērojami attiecīgajiem nodarījumiem un kuros ir atšķirīgs nodarījuma smaguma novērtējums, kurš izpaužas kā lielāks sods nekā tas, kas piespriests ar EAO pamatā esošu spriedumu.

48. Visbeidzot Spānijas valdība izvirza vēl vienu argumentu. Tā uzskata, ka jebkura interpretācija, kas ir pretrunā tās atbalstītajai, nozīmētu, ka, ja Eiropas likumdevējs saskaņā ar 2. panta 3. punktu pievienotu vairāk nodarījumu 2. panta 2. punktā ietvertajam sarakstam, EAO nebūtu iespējams izpildīt attiecībā uz faktiskajiem apstākļiem un sodiem, kas radušies pirms šīs jaunās tiesību normas.

49. Nespēju saskatīt šāda ārkārtīgi spekulatīva argumenta samērīgumu. Jaunu nodarījumu iekļaušana 2. panta 2. punkta sarakstā nākotnē patiešām varētu radīt jautājumus par piemērojamību laikā. Bet šie jautājumi šajā stadijā būtu jārisina visaptveroši un transversāli, jo tiktu skarta virkne vispārēju Pamatlēmuma noteikumu un nosacījumu⁹. Šādus jautājumus nevar risināt preventīvi, ņemot vērā tikai vienu no potenciāli skarto jautājumu kategorijām. Tāpat šādi potenciāli jautājumi nedrīkstētu būt pretrunā ar Pamatlēmuma vispārējā nosacījuma interpretāciju pilnīgi nesaistītā lietā, piemēram, šajā.

ii) 8. panta 1. punkts un pievienotā veidlapa

50. Komisija būtībā apgalvo, ka Pamatlēmumam pievienotā veidlapa, aplūkojot to kopsakarā ar šī tiesību akta 8. panta 1. punktu, liecinot par to, ka piemērojama tiesību akts nosacījuma saistībā ar Pamatlēmuma 2. panta 2. punktā paredzēto soda ilgumu novērtēšanai, ir tiesību akts, kas faktiski piemērojams lietā, attiecībā uz kuru tiek lūgta nodošana.

51. Pamatlēmuma 8. panta 1. punktā tiek precizēts EAO saturs, nosakot galvenās prasības, kas jāievēro, lai EAO būtu spēkā¹⁰. Tajā paredzēts, ka EAO saskaņā ar pielikumā iekļauto veidlapu jāietver dažāda veida informācija, piemēram, a) pieprasītās personas identitāte un nacionālā piederība; b) izsniegšanas tiesu iestādes kontaktinformācija; c) pierādījums tam, ka pastāv izpildāms spriedums, lēmums par apcietinājuma piemērošanu vai jebkurš cits izpildāms tiesas nolēmums ar tādu pašu spēku, kas ietilpst

⁸ Pēc analogijas skat. spriedumu, 2017. gada 11. janvāris, *Grundza* (C-289/15, EU:C:2017:4, 45. punkts), kā arī manus secinājumus šajā lietā (C-289/15, EU:C:2016:622, 68. punkts).

⁹ Piemēram, jāatgādina, ka ar Pamatlēmumu tiek regulēta paša šī lēmuma darbības joma attiecībā uz laiku, kurā tiek izsniegti jauni nodošanas lūgumi. Saskaņā ar 34. panta 1. punktu dalībvalstīm Pamatlēmums bija jātransponē līdz 2003. gada 31. decembrim. Tāpēc 32. pantā ir noteikts, ka lūgumus, kas saņemti pēc 2004. gada 1. janvāra, reglamentē noteikumi, kas pieņemti saskaņā ar Pamatlēmumu.

¹⁰ Šajā nozīmē skat. spriedumus, 2016. gada 1. jūnijs, *Bob-Dogi* (C-241/15, EU:C:2016:385, 63. un 64. punkts), un 2018. gada 6. decembris, IK (Papildsoda izpilde) (C-551/18 PPU, EU:C:2018:991, 43. punkts).

1. un 2. panta piemērošanas jomā; d) nodarījuma veids un juridiskā kvalifikācija, it īpaši attiecībā uz 2. pantu; e) to apstākļu apraksts, kādos tika veikts nodarījums; f) piespriestais sods, ja spriedums ir galīgs, vai sodu robežas, kādas par nodarījumu paredzētas izsniegšanas dalībvalsts tiesībās, un, g) ja iespējams, citas nodarījuma sekas.

52. Pamatlēmumam pievienotajā veidlapā ir dažādas aizpildāmās ailes. Ailes precīzi neatbilst konkrētiem 8. panta 1. punkta apakšpunktiem, bet tajās ir ietverta tā pati informācija.

53. Pievienotās veidlapas ailes (b), (c) un (e) pierāda, ka pieprasītā informācija attiecas uz konkrēto lietu. Atbilstoši (b) ailei izsniegšanas tiesu iestādei ir jāsniedz īpaša informācija par *lēmumu*, uz kuru ir balstīts orderis. Ailē (c) šī iestāde norāda *soda ilgumu*, ieskaitot, pirmkārt, “maksimālo brīvības atņemšanas soda vai ar brīvības atņemšanu saistīta drošības līdzekļa ilgumu, ko var piespriest par nodarījumu(-iem)” un, otrkārt, piespriestā brīvības atņemšanas soda vai ar brīvības atņemšanu saistīta drošības līdzekļa ilgumu un atlikušā izciešamā soda ilgumu.

54. Tas, ka atbilstība Pamatlēmuma 2. panta 2. punkta nosacījumiem noteikti ir saistīta ar attiecīgajā lietā piemērojamiem tiesību aktiem, (e) ailē ir izteikts vēl skaidrāk. Šajā ailē izsniegšanas tiesu iestādei ir jāsniedz informācija par *nodarījumiem*, tostarp “to apstākļu apraksts, kādos tika veikts(-i) nodarījums(-i), ieskaitot laiku, vietu un pieprasītās personas līdzdalības veidu nodarījumā(-os)”, kā arī [jānorāda] “nodarījuma(-u) veids un juridiskā kvalifikācija un piemērojamā tiesību norma/kodekss”. Tālāk veidlapas (e) ailē ir atkārtots Pamatlēmuma 2. panta 2. punktā iekļautais 32 nodarījumu saraksts un norādīts: “attiecīgā gadījumā atzīmējiet vienu vai vairākus no šiem nodarījumiem, par kuriem izsniegšanas dalībvalstī paredzēts brīvības atņemšanas sods vai ar brīvības atņemšanu saistīts drošības līdzeklis, kura maksimālais ilgums ir vismaz trīs gadi, kā noteikts izsniegšanas dalībvalsts tiesībās”.

55. Nebūtu loģiski prasīt izsniegšanas tiesu iestādei (e) ailē norādīt tiesību normu, kas *piemērojama* lietā, un tūlīt pēc tam aizpildīt ailes (e) I iedaļu, izmantojot citu tiesību normu, kas lietā *nav piemērojama*.

56. No šiem apsvērumiem Komisija ir izdarījusi secinājumu, ka izsniegšanas tiesu iestāde, sniedzot informāciju, nevar atsaukties uz bargākām sankcijām par tām, kas piemērojamas attiecīgajā krimināllietā.

57. Es piekrītu Komisijai.

58. Gan Pamatlēmuma 8. panta 1. punkts, gan informācija, kas īpaši pieprasīta tā pielikumā pievienotajā veidlapā, lai izpildītu šī panta prasības, norāda uz vienu un to pašu secinājumu: visa informācija, kas ir jāsniedz EAO, īpaši attiecas uz *konkrētām* darbībām, nodarījumiem, tiesas lēmumiem un sodiem *faktiskajā* krimināllietā.

59. Tas it īpaši attiecas uz pievienotās veidlapas (e) aili. Saskaņā ar Pamatlēmuma 8. panta 1. punkta d) apakšpunktu (e) aile ir jāaizpilda, lai sniegtu sīkāku informāciju par nodarījumu 2. panta piemērošanai. Šajā (e) ailē ir skaidri noteikts, ka ir jāsniedz informācija par nodarījumiem, uz kuriem orderis “attiecas”, un to apstākļu apraksts, kuros izdarīts(-i) nodarījums(-i), kā arī informācija par “nodarījuma(-u) veidu un juridisko kvalifikāciju un *piemērojamo tiesību normu/kodeksu*”¹¹.

¹¹ Mans izcēlums.

60. Nav šaubu, ka šīs prasības attiecas uz *īpašām tiesību normām, kas piemērojamas* nodarījumiem, uz kuriem attiecas orderis, un kas atbilst faktiskajiem apstākļiem, kuri arī jāapraksta (e) ailē. Nebūtu arī saprātīgi, maigi izsakoties, radikāli atkāpties no šīs loģikas, ja runa konkrēti ir par (e) ailes I iedaļu, lai atsauci uz “noziedzīgiem nodarījumiem, [par kuriem paredzēts] brīvības atņemšanas sods vai ar brīvības atņemšanu saistīts piespiedu līdzeklis, kura maksimālais ilgums ir vismaz trīs gadi, kā noteikts izsniegšanas dalībvalsts tiesībās” saprastu kā tādu, kas faktiski attiecas uz vēlāku tiesību aktu, kas nav piemērojams nodarījumiem, uz kuriem attiecas EAO.

61. Tiesas sēdē notika diskusija par pievienotās veidlapas skaidrojošo nozīmi. Manuprāt, šajā jautājumā ir ierobežota vieta strīdam. Ja pielikumi ir tā tiesību akta, kuram tie pievienoti, neatņemama sastāvdaļa, tiem ir nozīme, interpretējot normas, kurām tie atbilst¹². Šīs Tiesas judikatūra skaidri apstiprina šo skaidrojošo nozīmi tieši saistībā ar Pamatlēmuma pievienoto veidlapu¹³. Pielikumā ir paredzēta īpaša veidlapa, kas izsniegšanas tiesu iestādēm ir jāaizpilda, norādot prasīto konkrēto informāciju¹⁴.

62. Turklāt šajā ziņā nav pretrunu starp pielikuma, kurā ietilpst EAO veidlapa, noteikumiem un attiecīgajām Pamatlēmuma tiesību normām. Gluži pretēji, pielikumā pievienotajā veidlapā un, it īpaši, (e) ailē paredzētās informācijas īpašais raksturs sniedz papildu atbalstu (manuprāt, diezgan skaidram) secinājumam, kāds var tikt izdarīts no Pamatlēmuma 8. panta 1. punkta un 2. panta 2. punkta, kā tas jau norādīts.

63. *Procureur-Generaal* (ģenerālprokurors) un Beļģijas valdība tiesas sēdē apgalvoja, ka veidlapas (c) ailes 1. punkts, kas attiecas uz “maksimālo brīvības atņemšanas soda vai ar brīvības atņemšanu saistīta drošības līdzekļa ilgumu, ko var piespriest par nodarījumu(-iem)”, neesot jāaizpilda, ja EAO ir izsniegts *izpildei*, bet tikai tad, ja tas ir izsniegts *kriminālvajāšanai*.

64. Jāatzīst, ka galīga nolēmumam gadījumā šī pielikuma ailē, lasot to kopsakarā ar 8. panta 1. punkta f) apakšpunktu, izsniegšanas tiesu iestādei tiek lūgts sniegt tikai informāciju par piespriesto sodu¹⁵. Tāpēc informācija par sodu apmēru, uz kuru ir atsauce veidlapas (c) ailes 1. punktā, šķiet nepieciešama tikai šāda nolēmuma neesamības gadījumā, ja EAO ir izsniegts kriminālvajāšanai¹⁶.

65. Pagaidām novērsišos no (e) ailes¹⁷, kas, lasot to kopā ar (c) aili, klievē *Procureur-Generaal* (ģenerālprokurors) un Beļģijas valdības paustās šaubas. Tomēr pat tad, ja galvenā uzmanība tiek pievērsta tikai (c) ailes 1. punktam, no tā, ka informācija par sodu apmēru nav jānorāda šajā ailē, ja ir piespriests sods, nevar tikt secināts, ka Pamatlēmuma 2. panta 2. punkta prasību novērtēšanai piemērojamais tiesību akts atšķirtos no attiecīgajā lietā faktiski piemērojamā tiesību akta.

66. Ir taisnība, ka Tiesa lietā *Piotrowski*¹⁸ ir pieļāvusi interpretācijas sekas tam, ka ar Pamatlēmuma 8. panta 1. punktu vai pievienoto veidlapu noteikta *informācija netiek prasīta*. Tomēr iemeslu, kādēļ šajā lietā šādas interpretācijas sekas tika pieļautas, šajā gadījumā nav.

12 Skat., piemēram, spriedumus īpaši par tiesiskās sadarbības dokumentu pielikumiem, 2015. gada 16. septembris, *Alpha Bank Cyprus* (C-519/13, EU:C:2015:603, 49. un nākamie punkti), un 2017. gada 2. marts, *Henderson* (C-354/15, EU:C:2017:157, 56. punkts). Skat. arī spriedumu, 2018. gada 5. jūlijs, X (C-213/17, EU:C:2018:538, 52. punkts).

13 Skat., piemēram, spriedumus, 2016. gada 1. jūnijs, *Bob-Dogi* (C-241/15, EU:C:2016:385, 44. punkts); 2017. gada 10. augusts, *Tupikas* (C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, 89. punkts), un 2018. gada 23. janvāris, *Piotrowski* (C-367/16, EU:C:2018:27, 57.–59. punkts).

14 Spriedums, 2018. gada 6. decembris, IK (Papildsoda izpilde) (C-551/18 PPU, EU:C:2018:991, 49. punkts).

15 Šādu interpretāciju apstiprina spriedums, 2018. gada 6. decembris, IK (Papildsoda izpilde) (C-551/18 PPU, EU:C:2018:991, 48.–51. punkts).

16 Šī interpretācija ir atspoguļota arī Komisijas paziņojumā – Rokasgrāmata par to, kā izsniegt un izpildīt Eiropas apcietināšanas orderi (OV 2017, C 335, 1. lpp.), saskaņā ar kuru pievienotās veidlapas (c) ailes mērķis ir “apstiprināt, ka EAO atbilst pamatlēmuma 2. panta 1. punktā noteiktajam soda ilguma robežām. Pirmstiesas stadijā šo minimālo lielumu piemēros spriedumiem, kurus var piemērot pēc būtības, un, ja ir piespriests sods, to piemēros faktiskā soda ilgumam. [...]”

17 Izklāstīts iepriekš 59. un 60. punktā.

18 Spriedums, 2018. gada 23. janvāris, *Piotrowski* (C-367/16, EU:C:2018:27).

67. Lietā *Piotrowski* svarīgs bija viena no obligātajiem EAO izpildes atteikuma pamatiem novērtējums¹⁹. Šajā ziņā ir loģiski, ka atteikums var tikt pamatots tikai ar informāciju, kas, izmantojot veidlapu, faktiski ir pieejama izpildes tiesu iestādei. Taču šī lieta neattiecas uz atteikuma iemeslu. Tā attiecas uz vienu no prasībām par abpusējās sodāmības nepārbaudīšanas režīma piemērošanu saskaņā ar Pamatlēmuma 2. panta 2. punktu. Ja šī prasība netiek izpildīta, EAO joprojām var tikt izpildīts, bet tikai saskaņā ar 2. panta 4. punktā noteikto režīmu.

68. Turklāt tas, ka informāciju par maksimālo sodu, ko var piespriest par nodarījumu, šajā gadījumā nav skaidri paredzēts norādīt Pamatlēmumam pievienotajā veidlapā, jo sods jau ir piespriests, neļauj secināt, ka tāpēc atsaucies punktam Pamatlēmuma 2. panta 2. punkta izpratnē būtu jābūt tiesību aktam, kas bija spēkā brīdī, kad tika izsniegts EAO. Interpretācijas, ar kuru šim faktam tiek piešķirta tāda nozīme, loģisks secinājums drīzāk ir tāds, ka, tā kā šajā gadījumā veidlapā nav paredzēts norādīt informāciju, paša 2. panta 2. punkta nosacījumi nav piemērojami. Taču ar šo interpretāciju kļūtu lieks nosacījums attiecībā uz 2. panta 2. punktā paredzētā soda ilgumu.

69. Tā ir šī argumenta vispārīgā, strukturālā problēma. Ar to kritērija, kas izsniegšanas tiesu iestādei ir jāpiemēro attiecībā uz Pamatlēmuma 2. panta 2. punktu, saturs tiek interpretēts kā fakts, ka izpildes tiesu iestādei šāds kritērijs nav jāpārbauda. Tomēr savstarpēja uzticēšanās balstās uz pretēju pieņēmumu: ar Pamatlēmuma darbības veidu tiek mēģināts panākt līdzsvaru starp savstarpēju uzticēšanos, no vienas puses, un minimālu atlikušo kontroli, no otras puses. Izsniegšanas iestādēm uzticas, pieņemot, ka tās stingri ievēro materiālās prasības, kas ir EAO sistēmas pamatā. Tas tā ir vēl jo vairāk saistībā ar 2. panta 2. punktu, kad savstarpējā uzticēšanās sasniedz visaugstāko līmeni, liedzot abpusējās sodāmības pārbaudi attiecībā uz īpaši smagiem noziegumiem. Turklāt uzticēšanās nevar liegt izpildes tiesu iestādei pārbaudīt 2. panta 2. punkta nosacījumu atbilstību, ja tās ricībā esošie elementi rada šai tiesu iestādei šaubas.

70. Citiem vārdiem, tas, ka Pamatlēmuma 2. panta 2. punkta pamatā ir pašdeklarācijas sistēma, kurā ir paredzēta tikai minimālā un *prima facie* pārbaude, ko veic izpildes tiesu iestāde²⁰, nenozīmē, ka uz pamatkritērijiem, kas izsniegšanas tiesu iestādei jāizmanto, neattiecas nekādi noteikumi. Tieši pretēji – ir tikai divi nosacījumi, bet izsniegšanas dalībvalstij šie divi nosacījumi ir stingri jāievēro²¹.

iii) EAO sistēmas loģika un savietojamība

71. Iepriekšējā diskusija atklāj, ka no Pamatlēmuma izriet pārliecinoši gan loģiska, gan sistēmiska rakstura iemesli noraidīt interpretāciju, ar kuru no atsaucies tiesību akta Pamatlēmuma 2. panta 2. punkta vajadzībām tiktu nošķirti tiesību akti, kas faktiski piemērojami krimināllietā, kurā tiek prasīta nodošana.

72. Ir vēl vismaz divi argumenti, kas attiecas uz pieminēšanas vērtu EAO sistēmas plašāku darbību un savietojamību kopumā.

19 Lietā attiecās uz Pamatlēmuma 3. panta 3. punktā ietvertu obligātas neizpildes pamatu, saskaņā ar kuru izpildes tiesu iestādei ir jāatsaka EAO izpilde, ja pieprasītajai personai, “ņemot vērā tās vecumu, nevar iestāties kriminālatbildība par darbībām, kas ir apcietināšanas ordera pamatā, saskaņā ar izpildes dalībvalsts tiesībām”. Tā kā tostarp pielikumā paredzētajā veidlapā nav nekādas specifiskas informācijas, kas ļautu izpildes tiesu iestādēm individuāli novērtēt papildu nosacījumus, tādējādi ļaujot apsūdzēt nepilngadīgo saskaņā ar izsniegšanas dalībvalsts krimināltiesībām, tiesa nolēma, ka izpildes tiesu iestādei ir tikai jāpārbauda, vai attiecīgā persona ir sasniegusi minimālo vecumu, lai tā izpildes dalībvalstī varētu tikt saukta pie kriminālatbildības par darbībām, kas ir šī apcietināšanas ordera pamatā, nevērtējot šos papildu nosacījumus. Spriedums, 2018. gada 23. janvāris, *Piotrowski* (C-367/16, EU:C:2018:27, 59. un 62. punkts).

20 Par diskusiju un konstitucionālo nevelēšanos vairākās dalībvalstīs piemērot 2. panta 2. punktu, skat., piemēram, Ambos, K., *European Criminal Law*, Cambridge University Press, Kembridža, 2018, 432. un nākamās lpp.

21 Papildus man tomēr jāatzīst, ka *Procureur-Generaal* (ģenerālprokurora) un Beļģijas valdības izteiktais arguments spilgti ilustrē raksturīgo spriedzi starp izmantoto terminoloģiju, no vienas puses, un EAO sistēmas (vai daudzu citu savstarpējas atzišanas sistēmu Savienībā) juridisko formu un darbību, no otras puses. Tiek uzskatīts, ka pamatprincips ir (savstarpēja) uzticēšanās, kas ieviešama un veicināma ar tiesību aktiem. Bet, ja kāds uzticas, tad tiesību akts nav pārāk nepieciešams. Tikai tad, kad uzticēšanās (vairs) nav, kļūst nepieciešami izpildāmi tiesību akti. Noteiktā brīdī savstarpēja uzticēšanās patiešām var aizstāt izpildāmās tiesību normas. Bet tas var notikt tikai pakāpeniski un organiski, izmantojot augšupēju sociālo mijiedarbību. Uzticēšanās nevar tikt radīta normatīvi ar hierarhiski augstāka spēka dekrētu.

73. Pirmkārt, Pamatlēmuma 2. panta 2. punkta interpretācijas nenoliedzamā priekšrocība, kas attiecas uz attiecīgajā lietā faktiski piemērojamiem tiesību aktiem, ir tā, ka tā piedāvā *paredzamu* un *stabilu* atsaucē sistēmu.

74. Turpretī konkurējošā interpretācija, ko atbalsta Spānijas un Beļģijas valdības, kā arī *Procureur-Generaal* (ģenerālprokurors), Pamatlēmuma 2. panta 2. punkta piemērošanai riskētu padarīt EAO pamatā esošo tiesisko regulējumu par kustīgu mērķi. Tas nozīmētu, ka tiesiskais regulējums, kas ņemts vērā saskaņā ar 2. panta 2. punktu, varētu tikt pakļauts atkārtotām izmaiņām. Tas varētu radīt situāciju, kad turpmākie EAO, atsaucoties uz dažādām valsts tiesību normām vai vienas un tās pašas normas atšķirīgām versijām, tiktu izsniegti atkarībā no izsniegšanas dalībvalsts mainīgā juridiskā konteksta, kas pakāpeniski varētu atšķirties no faktiskā juridiskā konteksta, kas piemērojams attiecīgajā krimināllietā. Izņemot (valsts) tiesību normas par noilgumu, nebūtu ierobežojumu iespējai atkārtoti izsniegt EAO par vieniem un tiem pašiem nodarījumiem saskaņā ar atšķirīgu tiesisko regulējumu. Tādējādi var viegli iedomāties secīgus EAO, kas gadu gaitā izsniegti par vieniem un tiem pašiem faktiskajiem apstākļiem, kuri sodāmi saskaņā ar tām pašām tiesību normām, bet kuros ir norādes uz atšķirīgu tiesisko režīmu Pamatlēmumā katru reizi, kad mainās valsts tiesību akti.

75. Šādas atsaucē sistēmas iekšējo nestabilitāti vēl vairāk pastiprina fakts, ka EAO izsniegšanas brīdis var būt atkarīgs no dažādiem netiešiem faktoriem un tas dažādu dalībvalstu praksē nav vienāds²².

76. Šo divu mainīgo lielumu apvienojums sistēmas darbību pārvērstu neparedzamā biljarda spēlē, kurā būtu grūti, ja ne pat neiespējami noskaidrot, vai ir (vai tiks) izpildīti Pamatlēmuma 2. panta 2. punkta nosacījumi.

77. Fiksēta un objektīva punkta, kurā būtu noteikti tiesību akti, kas reglamentē 2. panta 2. punkta nosacījumu izpildi izsniegšanas dalībvalstī, neesamība pat varētu radīt taktiskas izvēles iespēju, tostarp aizkavēt EAO izsniegšanu, ņemot vērā gaidāmos grozījumus tiesību aktos, kas varētu ļaut piemērot 2. panta 2. punktu, nevis 2. panta 4. punktu. Bet ar saprātīgi formulētu tiesību normu drīzāk būtu jācenšas stimulēt valstu tiesu iestāžu pretēju rīcību, proti, lai tās pieprasītu personas nodošanu ātri un savlaicīgi. Turklāt tīri hipotētiskā gadījumā nevar tikt pilnībā izslēgta šādā veidā noteikta termiņa piemērošanas kārtības ļaunprātīgas izmantošanas iespēja, jo tādējādi tiktu pieļauts veikt *ex post* grozījumus attiecībā uz valsts tiesību aktos noteikto sodu ilgumu, lai iegūtu vai atvieglotu konkrētu pieprasīto personu nodošanu.

78. Ņemot vērā visus šos apsvērumus, vienīgi Pamatlēmuma 2. panta 2. punkta interpretācija, atsaucoties uz tiesību aktiem, kas piemērojami lietas faktiskajiem apstākļiem, piedāvā vienkāršu, skaidru un paredzamu tiesisko regulējumu, kas noteikts EAO pamatā esošajai lietai faktiski piemērojamajā likumā. Ar iespējamo (un tikai) izņēmumu no turpmākiem grozījumiem valstu krimināltiesībās, kas būtu apsūdzētajam labvēlīgāki, tādējādi izraisot *lex mitior* principa piemērošanu, šī atsaucē sistēma paliktu nemainīga un stabila.

79. Otrkārt, Spānijas un Beļģijas valdību un *Procureur-Generaal* (ģenerālprokurors) atbalstītā interpretācija radītu diezgan nelōģisku situāciju, kas vienā papildu aspektā kavētu vienmērīgu EAO sistēmas darbību.

²² Prakse liecina, ka brīdis, kurā tiek izsniegts EAO, dažādās dalībvalstīs ievērojami atšķiras un tas var ietvert, piemēram, izmeklēšanas sākumu; izmeklēšanas beigas; brīdi, kad parasti tiek piemērots pirmstiesas apcietinājums; brīdi, kad persona tiek uzskatīta par aizdomās turamo; vai jebkuru kriminālprocesa posmu līdz tiesas procesa beigām. Skat. *EAW – Rights. Analysis of the implementation and operation of the European Arrest Warrant from the point of view of defence practitioners*, Eiropas Advokātu un juristu biedrību padome/Eiropas Advokātu fonds, Brisele/Hāga, 2016, 25. un 26. lpp.

80. Pamatlēmuma 2. panta 2. punkts attiecas uz EAO, kas izsniegti gan izpildei, gan kriminālvajāšanai. Izpildes tiesu iestādes tādējādi varētu saskarties ar situācijām, kad tiesību normas, uz kurām atsaukusies izsniegšanas tiesu iestāde, lai aizpildītu (e) aili, varētu būt pretrunā informācijai, kas sniegta (c) ailes 1. punktā, vai papildinformācijai, kas sniegta (f) ailē²³. Pastāvētu pat risks, ka pašas (e) ailes dažādos laukos būtu iespējams balstīties uz dažādām tiesību normām. Šajā gadījumā izpildes tiesu iestādēm, saskaroties ar atšķirīgiem tiesiskiem regulējumiem, kas minēti vienā un tajā pašā EAO, varētu pamatoti rasties šaubas par atbilstību Pamatlēmuma 2. panta 2. punkta nosacījumiem un [tās], iespējams, uzskatītu par nepieciešamu pieprasīt papildu informāciju no izsniegšanas tiesu iestādes²⁴. Tas apdraudētu netraucētu EAO sistēmas darbību, kurā papildu informācijas pieprasījumiem saskaņā ar Pamatlēmuma 15. panta 2. punktu, kā pareizi norāda Spānijas valdība, būtu jābūt izņēmumam, nevis noteikumam²⁵.

81. Iepriekšējo diskusiju varētu rezumēt ar šādu vaļsirdīgu jautājumu: kāpēc meklēt 2. panta 2. punkta nelogisku interpretāciju, radot sistēmiskas problēmas, ja maksimāla konkrētajā gadījumā piemērojama soda kā atsaucē pamata izmantošana sniedz daudz loģiskāku, saprātīgāku, paredzamāku un praktiskāku risinājumu? Vienīgais atlikušais arguments šajā ziņā ir gan Spānijas, gan Beļģijas valdību atsaucē uz efektivitāti, un tam tagad pievērsīšos.

c) Mērķis

82. Pamatlēmums ir savstarpējās uzticēšanās pamats Savienības tiesu iestāžu sadarbībā krimināllietās. Tas tika izstrādāts, lai aizstātu daudzpusējo izdošanas procedūru sistēmu un atvieglotu pieprasīto personu nodošanu starp dalībvalstīm, izveidojot jaunu vienkāršotu un efektīvāku tiesu iestāžu sadarbības sistēmu, kas balstīta uz savstarpēju uzticēšanos. Tā skaidrs mērķis ir atvieglot un paātrināt tiesu iestāžu sadarbību. Tā kā savstarpējās atzišanas princips ir šī instrumenta stūrakmens, izpildes tiesu iestādēm parasti būtu jāizpilda EAO un jāatsakās to darīt tikai Pamatlēmumā uzskaitīto neizpildīšanas pamatu dēļ, kas ir izsmeloši un ir jāinterpretē šauri²⁶.

83. Beļģijas un Spānijas valdību izvirzītais teleoloģiskais arguments ir balstīts uz šo pastāvīgo judikatūru, lai pamatotu viņu [sniegto] Pamatlēmuma 2. panta 2. punkta interpretāciju, saskaņā ar kuru atsaušanās uz EAO izsniegšanas laikā attiecīgajā dalībvalstī spēkā esošajiem tiesību aktiem vislabāk atbilstu Pamatlēmuma mērķiem.

84. Uzskatu, ka šajā ziņā ir nepieciešami trīs svarīgi skaidrojumi.

85. Pirmkārt, Pamatlēmuma efektivitāte, kas tiek saprasta kā tāda, kas, cik vien iespējams, atvieglot nodošanu, nav vienīgā ar šo instrumentu īstenotā vērtība. To parāda ne tikai 12. apsvērums un 1. panta 3. punkts, kuros ir uzsvērts pienākums ievērot pamattiesības EAO jomā, bet arī tas, ka Pamatlēmumā ir paredzēti dažādi procesuālie noteikumi un garantijas, kas ir jāievēro, ieviešot un piemērojot EAO sistēmu. Ja efektivitāte būtu vienīgā visaptverošā vērtība, kurai jāļauj pārspēt visas pārējās vērtības un apsvērumus, kāpēc gan atšķirīgiem nodošanas režīmiem būtu jāpiemēro atšķirīgi noteikumi un jāparedz atšķirīgi atteikuma pamati?

23 Skat. iepriekš šo secinājumu 54. punktu.

24 Šajā ziņā par izpildes tiesu iestāžu pilnvarām skat. spriedumus, 2017. gada 10. augusts, *Tupikas* (C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, 91. punkts), un 2017. gada 10. augusts, *Zdziaszek* (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, 103. punkts).

25 Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 23. janvāris, *Piotrowski* (C-367/16, EU:C:2018:27, 61. punkts).

26 Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 25. jūlijs, *Minister for Justice and Equality* (Tiesu sistēmas nepilnības) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 39.–41. punkts un tajos minētā judikatūra).

86. Otrkārt, un, iespējams, vēl svarīgāk šīs lietas kontekstā – konkrēta EAO efektivitāti atsevišķā gadījumā (*atsevišķā efektivitāte*) nedrīkst sajaukt ar Pamatlēmuma efektivitāti (*strukturālā efektivitāte*). Manā izpratnē abu valdību citētā Tiesas judikatūra attiecas uz strukturālo efektivitāti, proti, uz vienmērīgu EAO sistēmas kā tādas darbību un savietojamību. Iepriekš paskaidroto iemeslu dēļ²⁷ Pamatlēmuma 2. panta 2. punkta interpretācija tādā izpratnē, ka tā attiecas uz tiesību aktiem, kas piemērojami brīdī, kad tiek izsniegts EAO, iespējams, šajā atsevišķajā gadījumā atvieglotu nodošanu, bet noteikti neveicinātu vienmērīgu EAO sistēmas darbību un strukturālo efektivitāti kopumā²⁸.

87. Treškārt un visbeidzot, Beļģijas un Spānijas valdību, kā arī *Procureur-General* (ģenerālprokurors) piedāvātā interpretācija arī pierāda, kāpēc *ad hoc efektivitāti* atsevišķā gadījumā ir grūti pārveidot par kopumā efektīviem un praktiskiem noteikumiem. Patiešām, papildus tiesību aktiem, kas piemērojami krimināllietai, un tiesību aktiem, kas piemērojami EAO izsniegšanas laikā un uz kuriem ir vērsta argumentācija šajā lietā, par būtiskiem varētu uzskatīt arī citus variantus, piemēram, tiesību aktus, kas bija spēkā faktisko apstākļu brīdī (kas, iespējams, nesakrīt ar krimināllietai piemērojamajiem tiesību aktiem *lex mitior* principa dēļ); tiesību aktus, kas piemērojami brīdī, kad izpildes dalībvalsts saņem EAO, vai tiesību aktus, kas piemērojami brīdī, kad tiek pieņemts lēmums par EAO.

88. Jebkuru no šiem dažādajiem tiesiskajiem regulējumiem konkrētajā gadījumā var uzskatīt par visefektīvāko, lai veiksmīgi nodrošinātu pieprasītās personas nodošanu, atkarībā no tā, kāda klasifikācija un sodu apmērs ar tiem tiek piemērots, kā arī atkarībā no atsevišķā gadījuma apstākļiem. Tādējādi, ja vien paredzamība nav jāsamazina līdz zināšanai, ka izsniegšanas tiesu iestādei ir atļauts vienkārši izvēlēties jebkuru atbilstošo tiesisko regulējumu, ko tā vēlas izmantot 2. panta 2. punkta vajadzībām, uz efektivitāti balstītais arguments atsevišķā gadījumā vienkārši nerada paredzamu atsaucē sistēmu.

d) Starpsecinājums

89. Iepriekš izklāstītie argumenti attiecībā uz Pamatlēmuma tekstu, kontekstu un mērķi man ļauj secināt, ka Pamatlēmuma 2. panta 2. punktā ir atsaucē uz tiesību aktu, kas ir faktiski piemērojams konkrētajā gadījumā.

90. Var piebilst, ka arī šis secinājums ir pielīdzināms jebkura (krimināltiesību) jurista pamatinstinktiem. Šajā gadījumā apspriestie diezgan tehniskie argumenti, tēlaini izsakoties, nedrīkst kļūt par kokiem, kas aizsedz mūsu skatienam mežu. Koka kontūras joprojām ir ārkārtīgi vienkāršas: pieprasot konkrētas personas nodošanu par konkrētu nodarījumu, ir loģiski, ka maksimālajam soda ilgumam vajadzētu būt tādām, kas piemērojams konkrētajā gadījumā, nevis tādām, kurš potenciāli varētu tikt piemērots saskaņā ar valsts tiesību aktiem dažus vai daudzus gadus vēlāk.

91. Tādēļ uz *Hof van Beroep te Gent* (Gentes apelācijas tiesa) uzdotajiem jautājumiem būtu jāatbild tādā nozīmē, ka Pamatlēmuma 2. panta 2. punkts ir jāinterpretē kā tāds, kas šajā pantā ietvertās vismaz trīs gadu maksimālā ilguma robežas vērtēšanas nolūkā attiecas uz krimināllikumumu, kurš izsniegšanas dalībvalstī ir piemērojams attiecībā uz konkrētu(-iem) noziedzīgu(-iem) nodarījumu(-iem), uz kuru(-iem) attiecas EAO.

²⁷ Šo secinājumu 72.–81. punkts.

²⁸ Šajā kontekstā uzreiz nāk prātā metafora par ģenerāli, kurš, lai uzvarētu kaujā, ir gatavs zaudēt karu.

B. Likumības princips

92. Manuprāt, pirmajā šo secinājumu daļā veiktā Pamatlēmuma 2. panta 2. punkta loģikas, darbības un struktūras analīze sniedz patstāvīgu, pietiekamu un pārliecinošu atbildi uz iesniedzējtiesas izvirzīto jautājumu. Nedomāju, ka likumības principam šajā secinājumā būtu kāda nozīme. Tomēr, tā kā lietas dalībnieki šo principu ir izvirzījuši un plaši apsprieduši, skaidrības un pilnīguma labad piedāvāšu dažas nobeiguma piezīmes par likumības principa ietekmi uz šo lietu.

93. Pieprasītā persona savos rakstveida apsvērumos atsaucas uz argumentiem, kuru pamatā ir likumības princips. Tās ieskatā uz EAO izpildi attiecoties likumības princips. Beļģijas un Spānijas valdības un *Procureur-Generaal* (ģenerālprokurors) šai nostājai nepiekrīt. Saskaņā ar likumības principa definīciju Tiesas judikatūrā, paturot prātā arī Eiropas Cilvēktiesību tiesas (ECT) judikatūru, likumības princips šajā gadījumā nav piemērojams. Lai arī Komisijas rakstveida apsvērumi ir balstīti uz argumentiem saistībā ar likumības principu, tiesas sēdē tā mainīja savu nostāju un norādīja, ka likumības principam nav nozīmes saistībā ar Pamatlēmuma 2. panta 2. punkta interpretāciju.

94. Saskaņā ar Tiesas judikatūru “noziedzīgu nodarījumu un sodu tiesiskuma princips (*nullum crimen, nulla poena sine lege*), kāds tas nostiprināts it īpaši [Eiropas Savienības Pamattiesību] Hartas 49. panta 1. punkta pirmajā teikumā un kurš ir vispārējā tiesiskās drošības principa īpaša izpausme, nosaka, ka nevienu nevar atzīt par vainīgu nodarījumā, kas ir darbība vai bezdarbība un ko tā izdarīšanas brīdī saskaņā ar valsts tiesībām vai starptautiskajām tiesībām neuzskata par noziedzīgu nodarījumu”²⁹. Tāpēc likumības princips prasa, lai Savienības tiesiskajā regulējumā tiktu skaidri definēti pārkāpumi un par tiem paredzētie sodi. Šī prasība ir izpildīta tad, “ja attiecīgā persona no atbilstošās normas formulējuma un vajadzības gadījumā, izmantojot tiesu sniegto normas interpretāciju, var uzzināt, par kādām darbībām vai bezdarbību tai iestāsies kriminālatbildība”³⁰. Krimināllikuma atpakaļejoša spēka aizlieguma princips “tostarp nepieļauj, ka tiesa kriminālprocesā var vai nu noteikt kriminālsodu par rīcību, kas nav aizliegta ar valsts tiesību normu, kura ir pieņemta pirms inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas, vai arī pastiprināt to personu kriminālatbildību, uz kurām šis kriminālprocess attiecas”³¹.

95. Spānijas un Beļģijas valdības un *Procureur-Generaal* (ģenerālprokurors) uzskata, ka šajā gadījumā viņu atbalstītā Pamatlēmuma 2. panta 2. punkta interpretācija nenozīmē, ka likumības princips ir pārkāpts. Tas esot tāpēc, ka nekādi netiekot ietekmēta ne nodarījumu veidojošās uzvedības noteikšana, ne piemērojamais sods. Atsauce uz tiesību aktiem, kas bija spēkā EAO izsniegšanas laikā, nemainītu krimināllietai piemērojamos tiesību aktus. Tie tiktu izmantoti tikai tiesu iestāžu sadarbības instrumenta piemērošanai. Šīs valdības apgalvo, ka saskaņā ar ECT judikatūru likumības princips neesot piemērojams starptautiskas sadarbības procedūrā krimināltiesisko sankciju izpildes jomā.

96. Piekritu. Saskaņā ar ECT judikatūru šis lietas apstākļi neietilpst Eiropas Cilvēktiesību [un pamatbrīvību aizsardzības] konvencijas (turpmāk tekstā – “ECPAK”) 7. pantā paredzētajā aizsardzībā. Taisnība, šajā judikatūrā ir atzīts, ka nav skaidri izteiktas atšķirības starp “sodu” (“materiāltiesiskais saturs”, uz ko jāattiecinā ECPAK 7. panta 1. punkts), un pasākumu, kas attiecas uz soda izpildi (vairāk vērsts uz “procedūras” elementiem)³². Tomēr ECT judikatūrā ir konsekventi deklarēts, ka dažādu starptautiskās sadarbības instrumentu piemērošana krimināltiesisko sodu izpildei attiecas nevis uz pašu sodu, bet gan uz tā izpildi, tāpēc paliekot ārpus ECPAK 7. panta darbības jomas.

29 Skat., piemēram, spriedumu, 2017. gada 20. decembris, *Vaditrans* (C-102/16, EU:C:2017:1012, 50. punkts).

30 Skat., piemēram, spriedumu, 2008. gada 3. jūnijs, Starptautiskā neatkarīgo tankkuģu īpašnieku asociācija u.c. (C-308/06, EU:C:2008:312, 71. punkts un tajā minētā judikatūra). Skat. it īpaši spriedumu, 2007. gada 3. maijs, *Advocaten voor de Wereld* (C-303/05, EU:C:2007:261, 50. punkts).

31 Spriedums, 2017. gada 5. decembris, M.A.S. un M.B. (C-42/17, EU:C:2017:936, 57. punkts un tajā minētā judikatūra).

32 Skat. par šo diskusiju manus secinājumus lietā *Scialdone* (C-574/15, EU:C:2017:553, 151. punkts), kurā ir ietverta atsauce uz ECT 2013. gada 21. oktobra spriedumu *Del Río Prada* pret Spāniju [GC] (CE:ECHR:2013:1021JUD004275009, 85. un nākamie punkti un tajos minētā judikatūra).

97. Piemēram, lietā *Szabó* pret Zviedriju ECT nolēma, ka saskaņā ar ECPAK 7. pantu nav radies neviens jautājums, kaut arī brīdī, kad sūdzības iesniedzējs izdarīja noziedzīgo nodarījumu, Zviedrija vēl nebija ratificējusi Konvencijas par notiesāto personu nodošanu soda izciešanai papildu protokolu³³ un nodošana negatīvi ietekmēja viņa nosacīto atbrīvošanu. ECT nosprieda, ka sūdzības iesniedzēja nodošana vai, precīzāk, nosacītas atbrīvošanas noteikumi – kas Ungārijā ir bargāki nekā Zviedrijā – nevar tikt uzskatīti par “sodu” ECPAK 7. panta izpratnē, jo jautājumi par nosacītu atbrīvošanu attiecas uz *soda izpildi*³⁴. ECT ir apstiprinājusi tādu pašu pieeju attiecībā uz Pamatlēmumu, uzskatot, ka “nodošana [...] [nav] [...] noteikts sods par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, bet gan procedūra, kuras mērķis ir atļaut [citā dalībvalstī] pieņemta sprieduma izpildi”³⁵.

98. Saskaņā ar šo pieeju ECT neuzskata par problemātisku, ka izdarītiem nodarījumiem vai spriedumiem, kas pieņemti pirms to stāšanās spēkā attiecīgajā valstī, tiek piemēroti atšķirīgi uz starptautisko sadarbību attiecināmi instrumenti³⁶. Šī nostāja ir apstiprināta arī attiecībā uz EAO³⁷.

99. Šī likumības principa izpratne ir iedvesmojusi arī šīs tiesas judikatūru EAO jomā. Spriedumā lietā *Advocaten voor de Wereld* Tiesa atzina, ka tas, ka ar Pamatlēmuma 2. panta 2. punktu tiek atcelta abpusējās sodāmības pārbaude, nerada likumības principa pārkāpumu, jo noziedzīgo nodarījumu definīcija un piemērojami sodi tik un tā izriet no izsniegšanas dalībvalsts tiesībām³⁸. Šajā spriedumā tika uzsvērtā savstarpējā uzticēšanās un tas, ka izsniegšanas dalībvalstij būtu jānodrošina atbilstība likumības principam.

100. Tāpēc šķiet, ka saskaņā gan ar šīs Tiesas, gan ECT judikatūru ar izsniegšanas dalībvalsts tiesību aktu ievērošanu EAO izsniegšanas brīdī, lai novērtētu nosacījumu attiecībā uz Pamatlēmuma 2. panta 2. punktā noteiktā soda ilgumu, netiktu pārkāpts Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 49. pantā ietvertais likumības princips, kas interpretējams atbilstoši ECPAK 7. panta darbības jomai. Tas tā ir tāpēc, ka šāda interpretācija krimināllietā nenovestu pie tāda soda piespriešanas, kurš izsniegšanas dalībvalstī nebūtu bijis paredzēts nodarījumu izdarīšanas laikā.

101. Tomēr jāatceras trīs papildu apsvērumi.

102. Pirmkārt, papildus striktai likumības principa darbības jomas izpratnei tiesiskās drošības principa ievērošana sniedz vēl vienu pamatojumu Pamatlēmuma 2. panta 2. punkta interpretācijai, kas ierosināta šo secinājumu 91. punktā. Šis princips patiešām nozīmē, ka – ārpus striktās noziedzīgo nodarījumu un sodu definīcijas jomas krimināltiesībās – Savienības tiesību aktiem un valstu transponējošajam tiesiskajam regulējumam ir jābūt skaidram un attiecīgajām personām ir jāspēj

33 Konvencijas par notiesāto personu nodošanu soda izciešanai 1997. gada 18. decembra papildu protokols (*European Treaty Series*, Nr. 167).

34 ECT lēmums par pieņemamību, 2006. gada 27. jūnijs, *Szabó* pret Zviedriju (CE:ECHR:2006:0627DEC002857803). Par Nodošanas konvencijas papildu protokolu skat. arī ECT lēmumus par pieņemamību, 2006. gada 27. jūnijs, *Csozásnszki* pret Zviedriju (CE:ECHR:2006:0627DEC002231802); 2011. gada 6. septembris, *Müller* pret Čehijas Republiku (CE:ECHR:2011:0906DEC004805809), un 2012. gada 23. oktobris, *Ciołk* pret Poliju (CE:ECHR:2012:1023DEC000049810). Par citiem starptautiskās sadarbības gadījumiem skat. ECT lēmumu par pieņemamību, 2007. gada 5. jūlijs, *Saccoccia* pret Austriju (CE:ECHR:2007:0705DEC006991701).

35 ECT lēmums par pieņemamību, 2008. gada 7. oktobris, *Monedero Angora* pret Spāniju (CE:ECHR:2008:1007DEC004113805, 2. punkts). Skat. arī ECT lēmumu par pieņemamību, 2012. gada 23. oktobris, *Giza* pret Poliju (CE:ECHR:2012:1023DEC000199711, 30.–34. punkts).

36 ECT lēmumi par pieņemamību, 2006. gada 27. jūnijs, *Szabó* pret Zviedriju (CE:ECHR:2006:0627DEC002857803), un 2011. gada 6. septembris, *Müller* pret Čehijas Republiku (CE:ECHR:2011:0906DEC004805809).

37 ECT lēmums par pieņemamību, 2008. gada 7. oktobris, *Monedero Angora* pret Spāniju (CE:ECHR:2008:1007DEC004113805, 2. punkts).

38 Spriedums, 2007. gada 3. maijs, *Advocaten voor de Wereld* (C-303/05, EU:C:2007:261, 53. punkts).

paredzēt tā piemērošanu, it īpaši krimināltiesību jomā. Šī standarta piemērošana ir īpaši svarīga tāda tiesiskā regulējuma gadījumā, kas var ietvert sekas personām³⁹. Tas attiecas ne tikai uz materiālajām krimināltiesību normām, bet arī uz tādiem kriminālprocesuāliem noteikumiem kā Pamatlēmums, kuru rezultātā pieprasītajai personai var tikt piemērota brīvības atņemšana⁴⁰.

103. Šajā plašākajā kontekstā judikatūra attiecībā uz tiesisko drošību prasa, lai valsts tiesību normas būtu formulētas viennozīmīgi, ne vien tāpēc, lai sniegtu attiecīgajām personām skaidru un precīzu izpratni par viņu tiesībām un pienākumiem, bet arī, lai valsts tiesas varētu nodrošināt to piemērošanu. Neparedzamu situāciju, kas varētu rasties, 2. panta 2. punkta nepārliciecināmo formulējumu interpretējot tā, ka attiecīgais tiesību akts nosacījuma saistībā ar soda ilgumu novērtēšanai vēlāk varētu jebkurā brīdī tikt mainīts, būtu grūti saskaņot ar skaidrības un paredzamības prasībām, ko nosaka tiesiskās drošības princips.

104. Otrkārt, lai gan ir taisnība, ka Tiesa lietā *Advocaten voor de Wereld* nosprieda, ka Pamatlēmuma 2. panta 2. punkts nav pretrunā likumības principam, tā to izdarīja, pamatojoties uz to, ka noziedzīgo nodarījumu definīcija un piemērojami sodi “tik un tā izriet no *izsniegšanas dalībvalsts tiesībām*, kurai, kā turklāt noteikts šī paša pamatlēmuma 1. panta 3. punktā, ir jāievēro LES 6. pantā nostiprinātās pamattiesības un tiesību pamatprincipi, un līdz ar to – noziedzīgu nodarījumu un sodu tiesiskuma princips”⁴¹. Šajā normā noteiktās prasības attiecībā uz nodarījumu kvalifikāciju, kā arī šo nodarījumu smagumu, ņemot vērā sankciju apmēru izsniegšanas dalībvalstī, ir jāpiemēro saskaņā ar augstāko tiesiskās drošības pakāpi. Tās veido uzticēšanās pamatu, kāds tiek prasīts no izpildes dalībvalsts un no kura pilnībā ir atkarīgas Pamatlēmuma kā sistēmas sekmes.

105. Visbeidzot, no šīs Tiesas nesenās judikatūras izriet, ka dalībvalstīm ir atšķirīga pieeja attiecībā uz likumības principa tvērumu⁴². Šī dažādā pieeja var arī rezonēt attiecībā uz atšķirīgu nosacījumu ievērošanu tiesu iestāžu sadarbības instrumentu piemērošanai brīvības, drošības un tiesiskuma telpā, it īpaši attiecībā uz Pamatlēmumu. Tāda attiecīgās tiesību normas interpretācija, kādu atbalsta Spānijas un Beļģijas valdības un *Procureur-Generaal* (ģenerālprokurors), varētu nonākt pretrunā ar dažām valsts koncepcijām attiecībā uz likumības principu jomā, kurā Pamatlēmums pats nesniedz viennozīmīgu atbildi⁴³.

C. Noslēguma piezīmes

106. Iesakot atbildi uz konkrēto iesniedzējtiesas uzdoto jautājumu, uzskatu, ka būtu lietderīgi secinājuma vietā atgādināt, uz ko šī Tiesai iesniegtā lieta *neattiecas*.

39 Skat., piemēram, spriedumu, 2015. gada 9. jūlijs, *Salomie un Oltean* (C-183/14, EU:C:2015:454, 31. punkts un tajā minētā judikatūra).

40 Likumība plašākā izpratnē (pieļaujamības izpratnē un saistībā ar likuma varas jēdzienu) tiek minēta Tiesas judikatūrā attiecībā uz vairākiem elementiem, kas nav saistīti ar noziedzīgu nodarījumu un sodu definīciju, piemēram, noteikumiem par iestādēm, kuras ir kompetentas piemērot sankcijas. Skat., piemēram, spriedumus, 2015. gada 1. oktobris, *Weltimmo* (C-230/14, EU:C:2015:639, 56. punkts), un 2019. gada 17. janvāris, *Dzivev* u.c. (C-310/16, EU:C:2019:30, 34. un 35. punkts). Tāpat skaidrības un precizitātes prasības parasti attiecas uz “tiesību aktu”, kurā paredzēti pamattiesību ierobežojumi. Skat. spriedumus, 2015. gada 17. decembris, *WebMindLicenses* (C-419/14, EU:C:2015:832, 81. punkts), un 2019. gada 17. janvāris, *Dzivev* u.c. (C-310/16, EU:C:2019:30, 40. punkts).

41 Spriedums, 2007. gada 3. maijs, *Advocaten voor de Wereld* (C-303/05, EU:C:2007:261, 53. punkts). Mans izcēlums.

42 Spriedums, 2017. gada 5. decembris, M.A.S. un M.B. (C-42/17, EU:C:2017:936, 60. punkts).

43 Labs šīs dažādības piemērs ir atrodams diskusijās Eiropas Padomes Eiropas Komitejas Noziedzības problēmu birojā. Diskusijas par atskaites punktu, izvērtējot abpusēju sodāmību attiecībā uz izdošanas lūgumiem, liecina, ka vairākas dalībvalstis uzskata, ka attiecīgajam laika brīdim likumības apsvērumu dēļ vajadzētu būt faktisko apstākļu, kas izraisījuši nodarījumu, notikuma brīdim, bet citas dalībvalstis uzskata, ka attiecīgajam laika brīdim, lai veicinātu tiesu iestāžu sadarbību, vajadzētu būt izdošanas lūguma laikam. Skat. *Compilation of Replies to the questionnaire on the reference moment to be applied when considering double criminality as regards extradition requests*, PC-OC(2013)12Bil.Rev3, Eiropas Komitejas Noziedzības problēmu birojs, Ekspertu komiteja par Eiropas konvenciju darbību sadarbībā krimināllietās, Strasbūra, 2014. gada 25. novembris.

107. Pirmkārt, zināmā veidā krimināllietas pamatā izsniegšanas dalībvalstī esošos faktus un juridisko kontekstu varētu uzskatīt par pretrunā esošiem pamattiesībām uz vārda brīvību. Tomēr šajā Tiesā izskatāmā lieta nav saistīta ne ar šādiem jautājumiem, ne arī jēlkādā veidā – ar notiesājošajiem spriedumiem, kuru izpilde tiek pieprasīta ar attiecīgo EAO.

108. Otrkārt, šī lieta neattiecas arī uz pirmā nosacījuma novērtējumu, lai varētu piemērot Pamatlēmuma 2. panta 2. punktu: vai noziedzīgais nodarījums, kas saistīts ar “terorisma slavināšanu un tā upuru pazemošanu”, kā tas ir definēts Spānijas Kriminālkodeksā, var tikt automātiski piesaistīts “terorismam”, kas iekļauts 2. panta 2. punkta sarakstā kā viens no 32 nodarījumiem.

109. Treškārt, atbilde, kas sniegta uz jautājumiem šajā lietā, tāpat nekādi neietekmē citus aspektus, kas skar attiecīgā EAO iespējamo labvēlīgo virzību, piemēram, nodošanas izvērtējumu saistībā ar pārējiem diviem nodarījumiem, attiecībā uz kuriem ir lūgta nodošana, vai izpildes tiesu iestādes veiktu Pamatlēmuma 2. panta 4. punktā paredzētās abpusējās sodāmības kritērija attiecībā uz trim attiecīgajiem nodarījumiem izvērtējumu.

110. Ceturtkārt, jāatceras arī, ka no iespējamo praktisko un sistēmisko seku viedokļa diskusija par (laika aspektā) piemērojamā tiesību akta noteikšanu attiecībā uz *izsniegšanas dalībvalsti* saskaņā ar Pamatlēmuma 2. panta 2. punktu nav automātiski attiecināma uz 2. panta 4. punkta interpretāciju⁴⁴.

V. Secinājumi

111. Pamatojoties uz iepriekš minētajiem apsvērumiem, iesaku Tiesai uz *Hof van Beroep te Gent* (Gentes apelācijas tiesa, Beļģija) uzdoto jautājumu sniegt šādu atbildi:

- Padomes Pamatlēmuma 2002/584/TI (2002. gada 13. jūnijs) par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm 2. panta 2. punkts ir jāinterpretē kā tāds, kas šajā pantā ietvertās vismaz trīs gadu maksimālā ilguma robežas vērtēšanas nolūkā attiecas uz krimināllikumu, kurš izsniegšanas dalībvalstī ir piemērojams attiecībā uz konkrētu(-iem) noziedzīgu(-iem) nodarījumu(-iem), uz kuru(-iem) attiecas EAO.

⁴⁴ Kā iepriekš minēts šo secinājumu 45.–47. punktā.